

ภาษาพูดหัวข่าวในหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย
พ.ศ. 2474 และ พ.ศ. 2475

นางสาวประภัสสร ภัทรนาวิก

ศูนย์วิทยุทรัพยากร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชาภาษาไทย

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2539

ISBN 974-633-329-1

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE LANGUAGE OF HEADLINES IN THAI DAILY
NEWSPAPERS IN 1931 AND 1932

Miss Prapassorn Phatranavig

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts
Department of Thai
Graduate School
Chulalongkorn University
1996
ISBN 974-633-329-1

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ภาษาพาดหัวข่าวในหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย พ.ศ. 2474
และ พ.ศ. 2475

โดย นางสาวประภัสสร ภัทรนาวิก
ภาควิชา ภาษาไทย
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. นววรรณ พันธุเมธา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คนบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. สันติ ฤงสูววรรณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร. กาญจนา นาคสกุล)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร. นววรรณ พันธุเมธา)

..... กรรมการ
(อาจารย์จิราภรณ์ ภัทรภาณุภัทร)

ประภัสสร ภัทรนาวิก : ภาษาพาดหัวข่าวในหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย พ.ศ. 2474
และ พ.ศ. 2475 (THE LANGUAGE OF HEADLINES IN THAI DAILY NEWSPAPERS IN
1931 AND 1932) อ.ที่ปรึกษา : รศ. ดร.นววรรณ พันธุเมธา, 503 หน้า.
ISBN 974-633-329-1

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาลักษณะภาษาพาดหัวข่าว ที่ปรากฏในหน้าหนึ่งของหนังสือ-
พิมพ์รายวันภาษาไทย ปี พ.ศ. 2474 และ พ.ศ. 2475 และศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะภาษา
พาดหัวข่าวดังกล่าว โดยเก็บข้อมูลจากไมโครฟิล์มของหอสมุดแห่งชาติ

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า พาดหัวข่าวทั้งหมดจำนวน 3,962 พาดหัวข่าว เป็นพาดหัวข่าวของข่าว
3 ประเภท ได้แก่ ข่าวบุคคล ข่าวการบริหารบ้านเมือง และข่าวเหตุการณ์ ลักษณะภาษาที่ปรากฏใน
พาดหัวข่าวมี 4 ลักษณะ ได้แก่ คำ กลุ่มคำ ประโยคและกลุ่มประโยค

ประเภทของข่าวเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะภาษาในพาดหัวข่าว กล่าวคือ พาดหัวข่าว
เหตุการณ์เท่านั้น ที่มีลักษณะเป็นคำ ความนิยมของหนังสือพิมพ์ก็เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะภาษาใน
พาดหัวข่าว กล่าวคือ พาดหัวข่าวที่เป็นคำปรากฏเฉพาะในหนังสือพิมพ์ฉบับเดียวคือหญิงไทย พาดหัวข่าว
ที่เป็นกลุ่มคำ ปรากฏในหนังสือพิมพ์ 8 ฉบับ แต่ไม่ปรากฏในหนังสือพิมพ์สมัยราษฎร์ พาดหัวข่าวที่เป็น
ประโยคและกลุ่มประโยค ปรากฏในหนังสือพิมพ์ทุกฉบับ หนังสือพิมพ์ 5 ฉบับมีพาดหัวข่าวที่เป็นประโยค
มากที่สุด หนังสือพิมพ์ 4 ฉบับมีพาดหัวข่าวเป็นกลุ่มประโยคมากที่สุด

พาดหัวข่าวส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์กับ เนื้อข่าวคือ ใช้ถ้อยคำที่ตรงกับถ้อยคำในเนื้อข่าว หรือ
ใช้ถ้อยคำที่เปลี่ยนแปลงจากถ้อยคำในเนื้อข่าวไปบ้าง หรือสรุปการกระทำหรือเหตุการณ์ในเนื้อข่าว
บางพาดหัวข่าวมีถ้อยคำที่เร้าความสนใจหรือช่วยแสดงทัศนะหรือทัศนคติของผู้เขียนต่อข่าวนั้น ๆ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา ภาษาไทย.....
สาขาวิชา ภาษาไทย.....
ปีการศึกษา 2538.....

ลายมือชื่อนิติต ประภัสสร ภัทรนาวิก.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา นววรรณ พันธุเมธา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาพร้อม

C410049 : MAJOR THAI
KEY WORD: LANGUAGE / HEADLINES

PRAPASSORN PHATRANAVIG : THE LANGUAGE OF HEADLINES IN THAI DAILY
NEWSPAPERS IN 1931 AND 1932 THESIS ADVISOR : ASSO. PROF. NAVAVAN
BANDHUMEDHA, Ph.D. 503 pp. ISBN 974-633-329-1

This study was conducted to analyze the characteristics of the language used in headlines in Thai Daily Newspapers during 1931 and 1932 and to research on issues relevant to the language. The data used for this study was collected from the microfilms available in the National Library.

The findings of this study revealed that of the total of 3,962 headlines considered, the issues covered could be classified into three categories : people, politics and situation news. The language characteristics appearing in the headlines could be grouped into four categories : word, group-of-words, sentence, group-of-sentences.

The type of news was one of the factors influencing the structure of headlines language. Only situation news used a word type headlines; found in "Ying Thai" newspaper. The way of writing headlines were also influenced by newspaper preference. In eight newspapers except in "Samai Raj" newspaper, group-of-words type headlines were used. Sentence and group-of-sentences type headlines were found in all the newspapers. Five newspapers published the most sentence type headlines and the other four newspapers published the most group-of-sentences type headlines.

The majority of the headlines are usually part of the words from the news; that is using the words appearing in the news itself or the words slightly altered from that seen in the news or the summary of the news. Some headlines meant to arouse the attention, and some headlines present the viewpoints or the attitude towards the news.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา.....ภาษาไทย.....

สาขาวิชา.....ภาษาไทย.....

ปีการศึกษา.....2538.....

ลายมือชื่อนิสิต.....ประทีปสร กัทรนาวิก.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....*K. P. S.*.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งของ
รศ.ดร.นววรรณ พันธุเมธา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านได้ให้
คำแนะนำ ความรู้ ความคิดอันมีค่าซึ่งตลอดจนตรวจแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้
ด้วยความห่วงใยและเอาใจใส่ตลอดมา

อนึ่ง ผู้เขียนขอขอบพระคุณ ศ.ดร.กาญจนา นาคสกุล ประธานกรรมการ
ในการสอบวิทยานิพนธ์ และ อ.จิราภรณ์ ภัทราภาณุภัทร ซึ่งเป็นกรรมการสอบ
ขอขอบพระคุณคณาจารย์ผู้มีพระคุณ ได้แก่ ผศ.คชฎีพร ชำนิโรตศานต์ ที่สอนให้
ผู้เขียนรู้จักการทำงานอย่างเป็นระบบ ผศ.ดร.สุวรรณา เกียรติกรเพ็ชร
รศ.ดร.ชลดา เรืองรักษ์ลิขิต ผศ.ดร.สุดาพร ลักษณะินาวิน ผศ.ราตี เพชรศุข
ผศ.ดร.ญาดา อรุณเวช และขอขอบคุณ คุณรพา พานิล คุณวิไลลักษณ์ สายเสนห์
คุณวิภาภรณ์ หาญสวัสดิ์ คุณพูนฤดี สุวรรณพันธ์ คุณรังสิมา กุลพัฒน์ คุณสมใจ ชุนศรี
คุณสุวรรณา งามเหลือ คุณสิริวิรัช หงษ์สุวรรณ คุณวัชรวิ ฐรักษา พี่ๆ น้องๆ เพื่อนๆ
ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ขอขอบพระคุณ ดร.ม.ล.นิพาดา เทวกุล คุณประสิทธิ์ และคุณนิรมล
ผลวิไล และคุณปัญญาพล ภัทรนาวิก ที่ได้ช่วยเหลือและเป็นกำลังใจตลอดมา

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะสำเร็จลงไม่ได้หากไม่ได้รับความสนับสนุนจาก
น.อ.ชลิต พุกผาสุข และ ผศ.ดร.พรทิพย์ พุกผาสุข ที่ส่งเสริมให้หลานได้เป็น
ผู้มีวิชาความรู้ และด้วยพระคุณของบิดา มารดา ที่สนับสนุนผู้เขียนทุกด้านจนประสบ
ผลสำเร็จ

ประภัสสร ภัทรนาวิก

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช

บทที่

1. บทนำ.....	1
ความเป็นมาของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	11
สมมติฐานของการวิจัย.....	11
ขอบเขตของการวิจัย.....	11
วิธีดำเนินการวิจัย.....	12
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	13
2. การจำแนกประเภทของข่าวที่นำมาเขียนเป็นพาดหัวข่าว พ.ศ. 2474 และ พ.ศ. 2475.....	14
2.1 การจำแนกประเภทของข่าวโดยพิจารณา เนื้อหาของข่าว.....	15
2.1.1 ข่าวบุคคล.....	15
2.1.2 ข่าวการบริหารบ้านเมือง.....	17
2.1.3 ข่าวเหตุการณ์.....	19

2.2	การจำแนกประเภทของข่าวโดยพิจารณา	
	ถ้อยคำในพาดหัวข่าว.....	28
2.2.1	ความหมายของหน่วยงานและหน่วยกริยา	
	ในพาดหัวข่าวบุคคล.....	29
2.2.2	ความหมายของหน่วยงานและหน่วยกริยา	
	ในพาดหัวข่าวการบริหารบ้านเมือง.....	30
2.2.3	ความหมายของหน่วยงานและหน่วยกริยา	
	ในพาดหัวข่าวเหตุการณ์.....	33
3.	ลักษณะภาษาที่ใช้ในพาดหัวข่าว.....	57
3.1	พาดหัวข่าวที่เป็นคำ.....	57
3.1.1	พาดหัวข่าวที่เป็นคำนาม.....	59
3.1.2	พาดหัวข่าวที่เป็นคำกริยา.....	62
3.1.3	พาดหัวข่าวที่เป็นคำบอกจำนวน.....	62
3.2	พาดหัวข่าวที่เป็นกลุ่มคำ.....	63
3.2.1	พาดหัวข่าวที่เป็นวลี หรือ ส่วนหนึ่งของวลี.....	63
3.2.2	พาดหัวข่าวที่เป็นคำหรือ วลีเรียงกัน.....	70
3.2.3	พาดหัวข่าวที่เป็นคำ หรือ วลีเรียงกัน	
	และมีคำเชื่อม.....	73
3.3	พาดหัวข่าวที่เป็นประโยค.....	75
3.3.1	พาดหัวข่าวที่เป็นประโยคความเดียว.....	75
3.3.2	พาดหัวข่าวที่เป็นประโยคความซ้อน.....	94
3.4	พาดหัวข่าวที่เป็นกลุ่มประโยค	107
3.4.1	พาดหัวข่าวที่เป็นประโยคหลายประโยค	
	โดยไม่มีหน่วยเชื่อม.....	108
3.4.2	พาดหัวข่าวที่เป็นประโยคหลายประโยค	
	และมีหน่วยเชื่อม.....	110

	หน้า
3.4.3 พาดหัวข่าวที่มีหน่วยกริยาหลายหน่วยเรียงกัน	119
3.4.4 พาดหัวข่าวที่เป็นประโยคระคน.....	127
4. ถ้อยคำที่ใช้ในพาดหัวข่าว.....	139
4.1 การใช้ถ้อยคำที่ตรงกับถ้อยคำในเนื้อข่าว.....	139
4.1.1 คำ.....	139
4.1.2 กลุ่มคำ.....	143
4.1.3 ประโยค.....	145
4.1.4 กลุ่มประโยค.....	147
4.2 การใช้ถ้อยคำที่เปลี่ยนแปลงถ้อยคำในเนื้อข่าว.....	148
4.2.1 การตัดถ้อยคำในเนื้อข่าว.....	149
4.2.2 การเพิ่มถ้อยคำในเนื้อข่าว.....	151
4.2.3 การเปลี่ยนไปใช้ถ้อยคำที่มีความหมายเหมือน หรือคล้ายคลึงกับถ้อยคำในเนื้อข่าว.....	154
4.2.4 การเปลี่ยนแปลงถ้อยคำหลายลักษณะ ในเนื้อข่าว.....	156
4.3 การใช้ถ้อยคำที่สรุปการกระทำของบุคคลหรือ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น.....	158
4.3.1 คำ.....	158
4.3.2 กลุ่มคำ.....	159
4.3.3 ประโยค.....	159
4.3.4 กลุ่มประโยค.....	161
4.4 การใช้ถ้อยคำที่เร้าความสนใจ.....	162
4.4.1 การใช้คำพูดของบุคคลในข่าว.....	162
4.4.2 การใช้ สมญานาม ส่วนวนภาษิต คำพังเพย.	164
4.4.3 การใช้ภาพพจน์.....	168

	หน้า
4.4.4 การใช้ประโยคคำถามและประโยคคำถาม คำตอบ.....	171
4.4.5 การเล่นคำ.....	174
4.5 การใช้ถ้อยคำที่แสดงทัศนะหรือทัศนคติของผู้เขียน....	176
5. สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	180
รายการอ้างอิง	198
ภาคผนวก	200
ประวัติผู้เขียน	493

 ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ตัวอย่างรายการถอนใบอนุญาตเป็นเจ้าของบรรณาธิการ หนังสือพิมพ์ พ.ศ.2475.....	7
2	ตารางแสดงจำนวนของพาดหัวข่าวแต่ละประเภทที่ปรากฏ ในหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับ.....	51
3	ตารางแสดงลักษณะของภาษาที่ใช้ ในพาดหัวข่าวประเภทต่างๆ.....	134
4	ตารางแสดงลักษณะของภาษาที่ใช้ในหนังสือพิมพ์ฉบับต่างๆ ในพาดหัวข่าว.....	136

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย